

З циклу "Римські елегії"

Йоганн Вольфганг Ґете

I

Мов, о каміння, до мене, речіть ви, палати високі,
Вулиці, слово скажіть! Генію, знак свій подай!
Так, одушевлене все, що в стінах твоїх є священних,
Риме довічний,— воно ще лиш для мене мовчить.
О, що за шепіт лунає, в котрому вікні я побачу
Любе створіння, яке палом мене освіжить?
Ще не прознав я доріг, на яких я, від неї й до неї
Ходячи раз попри раз, час дорогий розточу.
Я оглядаю церкви і палаци, руїни й колони,
Наче розсудливий гість в добропристойній путі.
Буде небаром по всьому. Зостанеться храм ще єдиний,
Храм лиш Ерота — і він прийме прихильні серця.
І хоч ти світом еси, о Риме, але без любові
Світом не був би цей світ, Римом не був би і Рим.

VIII

Повість я чую від тебе, кохана, що роки дитинства
Не до вподоби була людям і матері ти,
Поки не виросла, тихо розвившись; я повісті вірю:
Ти особливим дитям мала з'явитись на світ.
Також і цвіт винограду не є показним; але будить
Ягода спіла його захват людей і богів.

IX

Грає осінній вогонь в по-сільському затишнім каміні,
Вгору, глодаючи хмиз, з тріском — як швидко! — летить.
Втішить мене він сьогодні: бо перше, ніж в вугілля темне
В'язка обернеться дров, в попелі іскра замре.
Люблена прийде моя. Спалахнуть тоді хмиз і поліна,
Святом блискучим для нас стане отеплена ніч.
Вранці вона діловито покине ліжницю любові
І, бистрорука, вогонь збудить у попелі знов.
Бо перед іншими Амор власкавив прислужливу даром:

В попелі стихлу блідім радість будити нараз.

X

Цезар, і Гайнріх, і Фрідріх, і сам Олександр, Великі,
Слави своєї дали б часть половинну мені,
Щоб на одну лише ніч відступив би я кожному ложе;
Держить їх, бідних, проте Орку потуга тверда.
Отже, радій, о живущий, любов'ю огрітому місцю,
Поки бігучу стопу Лета не зросить тобі.

XIV

"Хлопче, вогонь засвіти!" — "Ще не темно! Віконниць не руште!
Пощо олію і гніт нам витратити за дня!
Бо не за гори, лише за доми заховалося сонце,
Ще півгодини мине, поки задзвонять церкви".-
"Йди, о безщасний, і слухайся! Дівчину жду я. Тим часом,
Віснице ночі, потіш, мила лампадо, мене!

XVI

"Любий, чому не відвідав сьогодні ти наш виноградник?
Приобіцявши, я там ждала на тебе сама". —
"Вже я ввійшов був, найкраща; але твого дядька помітив;
Він повертався в кущах пильно то в цей бік, то в той.
Викрався спішно назад я". — "Якій же омані ти дався!
Бо то опудало, знай, з саду прогнало тебе!
Ми спорудили його з очерету й одежі старої;
Ревне трудилась і я, але на шкоду собі!" —
Воля старого здійснилась: сполохав він вільного птаха,
Що обкрадає, лихий, сад і небогу йому.